

אוסף סיפורים 'שה'

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

המתנה בין בשר לחלב (פניני עין חמד, גליון 790)

לעיתים, אין אנו מסוגלים להבין את הנזק העלול להתרחש, חלילה, אם לא נקפיד להמתין שש שעות בין אכילת בשר לחלב. אולם, כפי שנגלה בסיפור המופלא הבא המעובד מתוך העלון הנפלא טוב לחסות בה', אותו סיפר הרב אברהם אוחיון שליט"א יש משמעות עצומה לאותו אדם, שאינו מקפיד על המתנה בת שש שעות בין אכילת בשר לחלב.

אין אנו מדברים על המשמעות הרפואית, שלאותו אדם עלולות להתפתח בעיות בריאותיות בשל כך, כמו שהרפואה המתקדמת היום מראה. אנו מדברים על הנזק הרוחני, שהתורה הקדושה מצילה אותנו וישנם אף צדיקים בדורנו, שיכולים לראות את הפגם הרוחני על האדם. ומעשה שהיה - כך היה: קבוצת בחורים מתחזקים הלומדת באחת המדרשיות בארץ, החליטה לערוך ביקור חגיגי ומיוחד בביתו של מרן שר התורה, הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א. התלמידים נכנסו עם רב המדרשה בהתרגשות עצומה אל הקודש פנימה לחדרו של הרב, על מנת לזכות לחזות ולראות את זיו פניו של אחד מגדולי הדור בימינו ואף לזכות ולהתברך מפי קודשו. הם ניגשו בזה אחר זה אל הרב, כשהם נרגשים ונסערים, והצדיק מרעיף עליהם אהבה רבה ומברך כל אחד בברכתו המסורתית ומלאת העוצמה: "שתזכו לברכה והצלחה". אלא שלפתע אירע דבר מוזר מאוד - כאשר הגיע תורו של אחד מתלמידי המדרשה לקבל ברכה, התעלם ממנו הרב לגמרי. הבחור הנבוך לא ידע מה לעשות וחשב: "מדוע הצדיק לא בירך אותי? הרב התעלם ממני לגמרי, כאילו איני קיים. מה עשיתי לא בסדר.?" מאוכזב עד עמקי נשמתו רץ אל רבו, וסיפר לו מה אירע ועד כמה מרגיש הוא בצער בשל העובדה, כי הצדיק בחר להתעלם ממנו ולא בירך אותו, כפי שעשה עם שאר הבחורים האחרים. אל דאגה", השיב רב המדרשה לבחור, "כנראה הצדיק לא שם לב וחשב, כי כבר התברכת ומכיוון שזמנו של הצדיק יקר, לכן לא בירך אותך שנית. לכן, רוצה מהר והמתן בסוף התור כדי לקבל ברכה". התלמיד שמע לדברי רבו, עשה את דרכו אל סוף התור והמתין בסבלנות, כאשר הוא רואה כיצד הבחורים ניגשים לפני הצדיק אחד-אחד והוא מברך אותם. ואז, כשהגיע תורו שנית והוא עמד מול הצדיק, שוב המחזה חזר על עצמו ומרן הגאון הצדיק הרב חיים קניבסקי שליט"א התעלם ממנו במפגיע ומיאן לברך אותו, כאילו אין אף אחד עומד מולו. רב המדרשה עמד קרוב לתלמיד וראה שהצדיק לא בירך את התלמיד, ולכן פנה אליו בהכנעה ואמר: "מורינו הרב אולי לא שם לב, אבל הבחור הזה לא קיבל עדיין ברכה מהרב". לתדהמתו מרן הרב חיים קניבסקי שליט"א השפיל את מבטו ואמר: "כיצד אוכל לברך יהודי, שאינו מקפיד על אכילת בשר בחלב.?! לשמע דברי הצדיק, התלמיד רץ מהר החוצה, כשהוא פורץ בבכי מרורים: "מהיכן יודע זאת הרב?!", שאל התלמיד בהלם את עצמו. לאחר שנרגע אמר: "דברי הרב הם אמת לאמיתה. כל מה שאמר הצדיק - הוא יודע וצודק. בתקופה האחרונה איני מקפיד כל כך להמתין שש שעות בין בשר וחלב כנדרש... הוא סיפר כי לאחר ארוחה בשרית, הוא חייב לאכול קוביית שוקולד חלבית. על אף שמנסה הוא להימנע מכך, הוא מתקשה לעמוד בכך". אך אני בהלם טוטאלי, מהיכן ידע זאת הצדיק?! הרי אף אחד לא יודע זאת חוץ ממני, שכן אני מסתיר את מעשי מעין כל.!"

התלמיד שבאותה השעה עמד בנוכחות חבריו הכריז קבל עם ועדה, כי מעתה ואילך עושה הוא תשובה שלימה ומקבל על עצמו להקפיד, כפי הנדרש בהלכה להמתין שש שעות בין בשר וחלב. כששמע רב המדרשה את דברי התלמיד, אחז מיד בידו של הבחור ונכנס עמו שוב אל

מֵרֵן הָרֵב קִנְיַבְסְקִי. כַּעַת, לְהַפְתֵּעַת הַתְּלַמִּיד, כְּשֶׁרָאָה אוֹתוֹ הָרֵב, בִּירְכּוּ בְּשִׂמְחָה שִׁיזְכָּה לְבִרְכָּה גְדוֹלָה וְהַצְלָחָה בְּחַיָּיו. מִיָּד בְּסִיּוּם הַבִּרְכָּה, פָּנָה רֵב הַמְדַרְשִׁיָּה אֶל מֵרֵן הַצְדִּיק הָרֵב חַיִּים קִנְיַבְסְקִי וְשָׁאַל אוֹתוֹ: "לִמְדָנוּ הָרֵב, כִּי צִדַּד יָדַע הָרֵב, כִּי אוֹתוֹ בַּחֲוָר אֵינּוּ מִקְפִּיד עַל בֶּשֶׂר וְחֹלֵב? הָאֵם הֵייתָ זֶה רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ". "?! לֹא", הֵנִיף מֵרֵן אֶת יָדוֹ בְּבִיטוּל, "אֵלֹא שְׂרָאִיתִי עַל מִצְחוֹ דְמוֹת שֶׁל 'עֵז', שֶׁהֵייתָ בּוֹלְטָת מְאוֹד, וְכִבֵּר אָמְרוּ עַל כֵּךְ חֵז"ל כִּי אָדָם שֶׁאֵינּוּ מִקְפִּיד עַל הַמִּתְנָה בֵּין אֲכִילַת בֶּשֶׂר וְחֹלֵב, דְמוֹת שֶׁל עֵז מוֹפִיעָה בְּמִצְחוֹ, וְלִכֵּן הַבְנֵתִי, כִּי כִנְרָאָה אֵינּוּ מִקְפִּיד עַל כֵּךְ."

הַסְבָּא נִפְטָר מִקּוֹרוֹנָה, אֲבָל אֵז הַתְּבַרֵר שֶׁזֶו הֵייתָ לּוֹוִיָּה בְּטַעוֹת. (הַסִּיפּוֹר בְּאֲדִיבוֹת חַיָּה מֵיִמּוֹן,

לְזַכְרוֹ שֶׁל סָבָא – הָרֵב מֹשֶׁה בֶּן עֵמֶרֶם וְחַיָּה).

מֹשֶׁה גְרוֹנוֹוֹלְד חַי חַיִּים מְלֵאִים וְאֲרוּכִים. הוּא הִיָּה נֹצֵר לְמִשְׁפַּחָה רַב־נִית חֲסִידִית מִיוֹחֶסֶת, שֶׁרַד אֶת מַחֲנֵה הַהֶשְׁמָדָה אוֹשׁוּיָץ וְצַעֲדוֹת הַמּוֹת הַנְּאֻצִּיּוֹת, וְבָנָה מַחֲדָשׁ אֶת מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶת חַיָּיו בְּנֵי יוֹרֵק.

לְפָנַי כְּשִׁבְעֵיִים מֹשֶׁה נִפְטָר, אֶחָד מֵתוֹךְ אֲלָפִים שֶׁנִּסְפּוּ בְּמַגַּפַּת הַקּוֹרוֹנָה. לְמִשְׁפַּחָה נֹאמֵר שֶׁהַלוֹוִיָּה תִתְקַיֵּם בְּשַׁעָה עֶשֶׂר בְּבוֹקֵר בְּדִיּוֹק. אִם תִּתְעַכְּבוּ, הַזְהִירוּ אוֹתָם, תַּחֲמִיצוּ אֶת הַלוֹוִיָּה וּמֹשֶׁה יִקְבֵּר לֹא מְלוּוִים. רַק קְבוּצָה קִטְנָה מִבְּנֵי הַמִּשְׁפַּחָה תּוֹרְשָׁה לְהַשְׁתַּתֵּף, וְהַהֲלִיךְ כּוֹלוֹ יִהְיֶה קָצֵר וּמַהִיר: כִּמָּה פְּרָקִי תֵהִלִים, תְּפִילַת "א-ל מְלֵא רַחֲמִים", וְזֶהוּ.

בְּהַתְּאֵם לְמַנְהַג הַיְהוּדִי הַמְסוּרֵתִי, הָאֲבָלִים הַתְּקָרְבוּ לְאֲרוֹן – כְּשֶׁהֵם שׁוֹמְרִים עַל רִיחּוֹק זֶה מִזֶּה – וּבִיקְשׁוּ מֵאֲבֵיהֶם הָאֲהוּבִים מַחִילָה עַל הַטִּיפּוֹל בּוֹ שְׂאוּלֵי לֹא הִיָּה מִסְפִּיק הוֹלֵם. הֵם אָמְרוּ כִּמָּה פְּרָקִי תֵהִלִים וְהַטְּקָס הַקְּצָרְצָר עֵמֵד לְהַסְתִּיִים, וְלִפְתַּע מִשֶׁהוּ הַשְׁתַּבֵּשׁ.

אֶחָד מֵעוֹבְדֵי בֵית הַלוֹוִיּוֹת הַצִּיץ בְּאֲרוֹן וְהַתְּבוֹנֵן הֵיטֵב. "אֲנִי מִצְטַעֵר", הוּא אָמַר לְמִשְׁפַּחָה הַהִמּוּמָה. "הוּצָאנוּ אֶת הָאֲרוֹן הַלֵּא נִכּוֹן"...

בְּנֵי הַמִּשְׁפַּחָה נֹאֲלְצוּ לְצַאת מֵהַמְּקוֹם בְּהֵלֶם. "הֵייתִי כֹל כֵּךְ נִסְעַרְתָּ מִכֵּךְ שֶׁזֶה קָרָה דוּוֹקָא לְסָבָא", סִיפְרָה נִכְדָתּוֹ, חַיָּה מֵיִמּוֹן. "הָאִישׁ שֶׁהִיָּה אֲהוּב עַל כּוֹלָם, שֶׁהִיָּה כֹל כֵּךְ רָאוּי לְכַבּוֹד אַחֲרוֹן. דוּוֹקָא הוּא נֹאֲלֵץ לְמוֹת לְבַד בְּגַלֵּל מַגִּיפָה וְלִזְכוֹת' לְלוֹוִיָּה מְבוֹיֶשֶׁת כְּזוֹ. הַרְגַשְׁתִּי שֶׁזֶה עֲלִבּוֹן נוֹרָאִי לְסָבָא שְׁלִי. לֹא יִכּוֹלְתִי לְהֵאֲמִין שֶׁזֶה בְּאֵמַת קָרָה".

וְאֵז הַתְּבַרֵר הַסִּיפּוֹר הַמְּלֵא.

הַנִּפְטָר הָאֲלֵמוֹנִי שֶׁמִּשְׁפַּחַת גְרוֹנוֹוֹלְד לִיוֹתָה בְּטַעוֹת הִיָּה "מֵת מִצְוֹה" – אָדָם עֵרִירִי שֶׁנִּפְטָר לְלֹא קְרוֹבִים וְלֹא הִיָּה מִי שִׁיטְפֵל בְּקְבוּרָה שְׁלוֹ וִידָאָג לְלוֹוֹת אוֹתוֹ. בִּיהֲדוֹת, טִיפּוֹל בְּמֵת מִצְוֹה זֶה מִצְוֹה חֲשׁוּבָה מְאֹד וְחֻבָּה קְדוּשָׁה מִמֶּשׁ.

הָאִישׁ מֵת כְּשֶׁהוּא לְבַד בְּבֵיתוֹ, וְגוֹפְתּוֹ נִמְצָאָה רַק כְּעַבּוֹר אַרְבַּעַה יָמִים. בְּנִסְיָבוֹת רְגִילוֹת, הוּא אָמַר הִיָּה לְהִיקְבֵּר לְלֹא קוֹל, בְּלִי שְׂאֵף אֶחָד יֹאמֵר עֲלָיו קְדִישׁ וּבְלִי שְׂאֵף אֶחָד יִתְאַבֵּל עַל חַיָּיו שֶׁהִסְתִּימוּ. אֲבָל אֲלוֹקִים סִידֵר אֶת הַדְּבָרִים אַחֲרָת. בְּתוֹךְ הָאֲסוֹן הַנוֹרָאִי, עִם כְּמוֹת עֲצוּמָה שֶׁל

נפטרים – מישהו התבלבל, ואותו "מת מצווה" אלמוני זכה ללויה יהודית עם מניין מלווים, קדיש ותהלים.

"אז הבנתי למה זה קרה דווקא לסבא", סיימה חיה וסיפרה. "סבא זכה לכבוד מכולם, אבל תמיד ברח ממנו. הוא מעולם לא רצה לעמוד באור הזרקורים. אפילו מלומר ברכה בחופה הוא התחמק. הוא תמיד חשב שיש מישהו גדול ממנו שמגיע לו הכבוד. וכמו תמיד, זה סבא שצחק אחרון... אפילו במותו, הוא העניק את הכבוד שלו למישהו אחר. אני יכולה רק לדמיין את הצחוק בעיניו של סבא כשהוא ראה את הלוויה המיוחדת, לוויה של מצווה. הכנסת האורחים והחסד שלו לא ידעו גבולות, ואני יודעת בליבי שסבא עשה במותו את מה שעשה תמיד בחייו".

'ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם' [מתוך 'פניני עין חמד']

המעשה התרחש בימי מלחמת העולם השנייה. יהודי אחד נאלץ לצאת להפלגה ממושכת בספינת מסע אמריקאית. לכל יושבי הספינה ניתן בכל יום לחם מים ו'דבר אחר' - ל"ע. אותו יהודי, כמובן, שמר את הנכנס לפיו והיה אוכל לחם ומים בלבד, ולא הכניס לפיו חלילה בשר דבר אחר, שהיו מספקים אנשי צבא ארה"ב לשוהים בספינה.

חלפו שבועות אחדים. הספינה הייתה בלב ים. מדובר היה בימי מלחמת העולם השנייה, ובאותה תקופה צבא גרמניה יצא בהתקפה עזה וחסרת תקדים נגד ארצות הברית, וכחלק מהמלחמה הכוללת היו הצוללות הגרמניות מטביעות ספינות של ארה"ב. גם את הספינה שבה הפליג מיודענו ניסו הצוללות הגרמניות להטביע וירו מספר פגזים לכיוון הספינה. בחסדי שמים הם לא הצליחו להטביע את הספינה, ונוסעיה ניצלו. אמנם הם כן הצליחו להפציץ את החדר שבו היה מאוחסן כל הלחם, שאותו היו מספקים ליושבי הספינה. אש עזה פרצה וכלתה את החדר כולו, וכך כל הלחם שהיה אמור לשמש כמאכל לאנשי הספינה עד לסיום ההפלגה, נשרף כליל. מאותו רגע החלו לספק לכל אנשי הספינה רק בשר 'דבר אחר' ונבלות וטריפות.

אותו יהודי ירא - שמים, הגם שלא היה תלמיד חכם ואיש יודע ספר, חרד מאוד מפני המצב החדש שנקלע אליו, והיה מיצר ודואג שלא יטמטם את נפשו במאכלות אסורות, ואף במקום 'פיקוח נפש' סירב להכניס לפיו מאומה מהמאכלות האסורות ושתה מים בלבד. הצער וכן הרעב המתמשך החלו הללו לתת בו את אותותיו והוא חש חולשה גדולה. לפיכך החל להסתובב בספינה ולשאול את הנוסעים האחרים, האם יש ברשותם קצת לחם. הוא חשב שאם ימצא אדם שכזה, מה שיבקש עבור הלחם הוא ייתן תמורתו ואפילו את כל כספו, רק שלא יאלץ חלילה להכניס לפיו דבר אסור.

כאשר עבר בין התאים מצא גוי אחד, שכיון שהיה אוהב לחם יותר מכל דבר אחר, היה ברשותו לחם לרוב, אך אותו הגוי לא הסכים למכור לחם בעד כל כסף וזהב, אלא אך ורק בעבור בגדים... הסיבה לכך הייתה כיון שכאשר הגרמנים הפציצו את החדר שבו היה נתון הלחם, נשרף גם החדר הסמוך לו, שבו אוחסנו הבגדים של יושבי הספינה. הגוי נשאר בלי בגדים, ובעקבות כך ניאות לספק ליהודי לחם אך ורק תמורת בגדי היהודי, שהיה לבוש בהם. ניסה מיודענו לשכנע אותו להסכים לתשלום אחר, אולם הגוי לא הסכים. מאחר וראה שדעתו של הגוי נחושה, פשט מיודענו את בגדיו ומסרם לידי הגוי, אשר סיפק לו לחם דבר יום ביומו.

וכך במשך ארבעה שבועות עטף היהודי את כל גופו בטליתו במסירות נפש, כאשר כל אותה העת הוא מהדק את הטלית בסיכות, ומצטנף באחת הפינות שבירכתי הספינה, עד שהגיעו לחוף מבטחים.

לימים נולדו לאותו יהודי ארבעה בנים, אשר ברבות הימים צמחו וגדלו ב"ה לתלמידי חכמים מופלגים. אחד מהם אף נישא לבתו של מרן הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל. כששמע הגר"נ קרליץ את המעשה, הפטיר ואמר: "בזכות ארבעה שבועות זכה האב לארבעה בנים ת"ח מופלגים. בעד כל שבוע שמסר האב את נפשו על קדושת פיו לבל יאכל מאכלות אסורות, זכה לבן ת"ח...".

יהודים, אתם חופשיים!] "הרב ישראל לאו מתוך 'משפחה'

כ"ח בניסן תש"ה, בוכנוואלד - הם היו בפלנטה אחרת. עשרות יהודים שעולמם התהפך עליהם. שש שנים אחרי שראו את העולם. שוכבים הלומים, מותשים, רעבים ומאובנים. יותר קרובים לגוויות מאשר לגופים אנושיים. עור ועצמות. מוזלמנים קרועי עיניים. לאיש לא היה חשק גדול לחיות. ואז נשמעה הצעקה, יהודים, אתם חופשיים. יותר משבעים שנה חלפו, ועדיין עוברת צמרמורת בגווי, כשאני מספר לעצמי את הסיפור המטלטל הזה אותו שמעתי מכלי ראשון.

כשיצאו אותם יהודים החוצה, הם ראו את הגנרל פאטון מצבא ארה"ב. לצידו, בג'יפ צבאי, ישב הרב הרשל שכטר זצ"ל. יהודי אמיתי תלמיד חכם וירא שמים - לימים נשיא ועידת הנשיאים של יהודי ארה"ב. הוא עבר מצריף לצריף והכריז את בשורת הגאולה: "יהודים, אתם חופשיים" ! זו מילת קסם שהיהודי כל כך משתוקק לשמוע - בן חורין. זו הייתה הכמיהה שלנו במחנות הארורים. תנו לנו כבר חופש. נכון, זה לא נגמר. החופש עוד היה רחוק מאוד. בשום מקום לא רצו אותנו. לא באמריקה ולא באירופה. למרבה הצער גם בארץ ישראל - או בפלשתינה, כמו שקראו לה אז - איש לא חיכה לנו. לא ידענו כלום על הארץ. רק ירושלים, חיפה ויפו. עיר הקודש וערי הנמל. אבל אלו היו נעולים בפנינו. בזה אחר זה סולקו אוניות המעפילים: 'פאטריה', 'סטרומה', אוניות שהוטבעו או 'אקסודוס' שנשלחה חזרה לאירופה. גם אותנו, קבוצה של 200 ילדים יתומים, שהגיעו בצורה לגאלית מטעם 'עליית הנוער' - כלאו. הישר מהנמל בחיפה, רכבת - המשא עם קרונות אטומים, עד למחנה עתלית, שהיה מוקף גדרות תיל. זו הייתה התחנה הראשונה שלנו, למרות שהיינו חוקיים. אני עד עכשיו לא מבין למה? למה לא נתנו לנו ללכת לאן שבחרנו? מה בסך הכל ביקשנו? חירות! עצמאות! חופש! באופן מפתיע, הנושא הזה של החירות והחופש פותח את הטקסט הכי קדוש ליהדות - עשרת הדיברות. זהו תיאור של הרגע הנשגב ביותר בהיסטוריה האנושית. ריבון העולם מתגלה לראשונה בכבודו ובעצמו, ואז הוא מציג את עצמו. ומהו כרטיס הביקור? לא "אנכי ה' - א-לוקיך אשר עשיתי את השמים ואת הארץ", גם לא "אני ה' אשר בראתי אתכם". לא! רק "הוצאתי אתכם מארץ מצרים מבית עבדים". היציאה מעבדות לחירות, זאת 'תעודת הזהות' של בורא העולם. מדהים!

גם בתפילות שלנו אנחנו מדגישים את העניין של עבדות לחירות. במצרים גזרו עלינו פתרון סופי: "כל הבן היילוד היאורה תשליכוהו", אבל כשאנו מספרים את הסיפור, הקטע הזה לא בולט. במשך דורות יושבים אבות וילדים ליד שולחן הסדר, הילד עומד ושואל את

הקושיות, והאבא מקיים "והגדת לבנך". ומה הוא מספר ? על ה' שברא את העולם ? לא! על האבות והאימהות? גם לא ! התשובה היא: "עבדים היינו לפרעה במצרים. ויוציאנו ה' א-לוקינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה". כל הסיפור הוא היציאה מעבדות לחירות, וזה מדהים ! בן החורין האמיתי שעוסק בתורה, הוא משוחרר. אם יש דבר אחד, אם יש משהו שמנתק אותו מהשעבוד ליצר, אם יש משהו שמרומם אותו ומנתק אותו מההשתעבדות לחומר והופך אותו לרוחני יותר - זו התורה, אלו המצוות, זו עבודת הבורא. ולכן על התורה כתוב "חרות על הלוחות". המשמעות של חירות מופיעה על הלוחות האלה, והמסקנה היא: "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה.

'מבצע פסח ...' (טיב הקהילה)

באחד הימים לאחר פסח הופיע לפתע הבחור בביתי והודיע לי לתדהמתי כי הוא חפץ לשוב בתשוב ! נכנסתי עמו לשיחה ארוכה, שבמהלכה גילה את סגור ליבו וסיפר לי מה הביאו להחלטה זו ...

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: מעשה היה בבחור אחד בן למשפחה חרדית חשובה, שירד לא עלינו מדרך התורה והמצווה למגינת לב הוריו ומשפחתו. כמה שניסו לדבר אל ליבו, לא הועיל ולא כלום. לבו ננעל בקרבו והקליפה הקשה שלטה בו בחוזק . בהיותי מכיר אותו ואת משפחתו , שמרתי אתו תמיד על קשר של אהבה , אבל לא הועלתי בו להחזירו אל דרך הישר . וכשראיתי שאין הדבר בהישג ידי, הפסקתי לדבר עמו מענייני אמונה והשקפה , וקיימתי בעצמי המצווה הידועה (יבמות סה:) שלא לומר דבר שאינו נשמע... עד שנותר הקשר בינינו רק בשאלות של אהבה וקירבה, כשאני מראה לו תמיד שהוא אהוב עלי ומוערך אצלי בכל מצב שהוא. אבל ככל שהתדרדרותו התגברה, כן הקשר בינינו התרופף ונחלש, מטבע הדברים כבר לא התאים לו לבוא אצלי הרבה . והנה יום אחד בימים שלאחר הפסח , הופיע הבחור פתאום בביתי, והודיע לי לתדהמתי שחפץ לשוב בתשובה, ומתחרט מן הצעד שעשה! כמובן, קרבותי אותו באהבה ושיבחתיו על אומץ לבו להודות בטעותו. נכנסתי עמו לשיחת נפש שבמהלכה סיפר מעט על קורותיו לאחרונה , עד שגילה סגור ליבו ומה גרם לו לחזור בתשובה .

התברר, שבביתו של בחור זה, ההכנות לחג הפסח נעשות תמיד ביגיעה ומסירות נפש עצומה, ומתוך שמחה עמוקה שבלב. כל בני המשפחה נרתמים לעבודה קשה זו בשמחה ובאושר רב ומצפים לה בכיליון עיניים . והנה, בחור זה, התבונן בעבודתה הנפלאה של אמו בכל לב ונפש, לנקות ולצחצח וכו', ומאידך בגודל הכנותיו של אביו , שהיה מחמיר גדול בחג הפסח שלא לקנות כלום ממה שלא אכלו בביתו בילדותו! (אין דער היים...) ולא הסכים לשנות מאומה מדרכי אבות, אף כי ברוך השם איכשר דרא וניתן להשיג כיום הרבה מוצרים לחג הפסח עם ההכשרים המהודרים ביותר ! ואף שהבחור התבונן מן הצד בכל העבודה כמי שאינו שייך לכל החגיגה הזאת, אבל הדבר שהכי הפליא אותו היה השמחה והסיפוק והאושר הגדול של בני משפחתו, הקטנים עם הגדולים, בחומרותיהם הקשות ... לא זו בלבד שאף אחד לא התלונן כלל על העדר השוקולד (השוויצרי) המיוחד של פסח... ולא על שאר המאכלים והממתקים המצויים לרוב גם בהכשר הבד"ץ שנמנעו מפייהם בימי הפסח מחמת החומרות, ובודאי שלא על העבודות הקשות שאינם נגמרות לעולם, שהרבה מהן היו נראות בעיניו

כמיותרות לגמרי – אלא אדרבה, כל בני משפחתו, ובעיקר אביו ואמו, היו שמחים ומאושרים מאד בעבודתם וטרחתם הקשה! גם שאר בני המשפחה הבנים והבנות, נסחפו כולם בלהט ובחיות דקדושה הממלא את הלב ואת הנפש לכבוד חג המצות. ופתאום רואה הוא לאחר כמה שבועות של עבודה קשה ורצופה, שכל הבית השתנה לגמרי. זה לא היה אותו בית, הכל נוצץ ומבריק, ובני המשפחה מלאים תחושת סיפוק ושמחה דקדושה. הם הוכיחו לעצמם שהמבצע הגדול ביותר של השנה, הצליח ברוך השם למעלה מן המשוער!

והנה זה הבחור, עיקר יסוד הבעיה שגרמה לו להתרחק מספסל הלימודים ולעזוב את הישיבה הייתה, שתמיד אמר שאינו יכול ואינו מסוגל! זה קשה לו מדי... כולם יכולים אבל הוא לא! הוא לא יכול להצליח במבחנים, הוא לא יכול לשבת וללמוד כמו כולם, הוא לא יכול לקום בבוקר לתפילה וכו'. עד שהתרגל לפתגם הקבוע הזה, ובכל דבר שביקשו ותבעו ממנו הוא באחת: "אינני יכול!" לא היו לו את הכוחות ואת החשק ואת הרצון, לומר לעצמו: "כן, אתה יכול!!!" וכך הלך ייאושו וגבר מיום ליום, והוא התדרדר יותר ויותר. ברם עתה, בראותו את המראה הגדול הזה, של המבצע הגדול שבהכנת הבית לקראת הפסח, וכל התרוצצות המשפחה סביב זה, הוא פתאום קלט שכשרוצים באמת אפשר הכל! אין "לא יכול", "לא מסוגל" – יש "לא רוצה!" וההוכחה: שברצון אמיתי ושמחת לב ונפש, הצליחו הוריו בדברים שנראו בעיניו כקשים ביותר ...

הוא הסיק אפוא לעצמו מכל המבצע הזה, שעם רצון אמיתי הכל אפשרי! הלא אף אני בן למשפחה הנפלאה הזאת, אמר הבחור לעצמו, מדוע שלא אוכיח שגם אני מסוגל?! ובכן, אזר עוז וגבורה ועשה מהפכת ענק בנפשו מקצה אל קצה. לקח את עצמו ברצינות לידיים, ובתוך תקופה קצרה של התמסרות עילאית בלב ונפש חדורים ברצון עז, נהפך לאחד המתמידים החזקים שבישיבה, ולאחד הבחורים הטובים ביותר בעולם הישיבות! יש בטיב מעשה נורא זה גם מסר חזק להורים: אל תרבו בדיבורים, הרבו במעשים! דוגמא אישית אחת שווה פי כמה מכל המילים. כשרואה הילד, ולומד הכל בעצמו בלי אף מילה, זה שווה הרבה יותר מהכל, והתוצאות יוכיחו! וכמו שאמרו חז"ל (ב"ב ט). גדול המעשה וכו' עיין שם ובתוספות קידושין (מ:).

מ'סגר' לגאולה (הרב דוד ברומן שליט"א)

כשרצו זקני ירושלים לתאר שמחת נישואין אמיתית, היו אומרים: "מי שלא ראה את שמחת הנישואין של המקובל הגה"צ רבי משה יאיר ויינשטוק זי"ע לא ראה שמחת חתונה מושלמת מימיו!"

היה זה לפני כמאה ושש שנים, מעט לפני שפרצה מלחמת העולם הראשונה. התורכים שלטו בארץ ישראל שלטון עריץ ואכזר. הבחור החשוב משה יאיר ויינשטוק היה ידוע כבר אז כעילוי נדיר. (במהלך חייו הוא חיבר 84 ספרים בכל מקצועות התורה) עם הגיעו לפרקו, הוא בא בקשרי שידוכין עם כלתו הצדקנית דבורה. בינתיים פרצה המלחמה העולמית. בירושלים הוכרז על גיוס כללי. כולם ידעו שהמגויסים למלחמה לא ישובו לעולם. בחורי ירושלים הסתתרו בגגות ובמרתפים. וברחו, בחרדה גדולה, ממקום למקום. החיילים הטורקים היו עוברים מבית לבית, מחדר לחדר, ומחפשים אחריהם. סכנה נוראה ריחפה מעל ראשם, גזר דין מוות הושת על מי שהעז להשתמט. למרבה הצער היו שמצאו את מותם על הגרדום הי"ד.

במשך כארבע שנים תמימות חי החתן משה יאיר על גגותיה של ירושלים, ולמד בהתמדה עצומה בתנאי רעב בלתי נתפסים .

המלחמה הסתיימה ב"ה בשנת תרע"ח. ועמה בא הסוף לשלטון התורכי האכזר. בחורי ירושלים יכלו סוף סוף לצאת מ'החורים ומהסדקים'. במהלך המלחמה נפטרו הוריה של הכלה. כארבע שנים תמימות היא ציפתה ליום כלולותיה. וכארבע שנים תמימות בכלל לא התקיימה חתונה בירושלים. וזו הייתה החתונה הראשונה . בערב חג הסוכות. בסוכה הגדולה של בית כנסת 'פרושים' בבתי וורשה, התכנסו כל בני הישוב הישן , בהתרגשות אדירה, לחגוג יחד את השמחה . כולם חשו כמחותנים ובני משפחה. בסיום החופה. הם פרצו בספונטניות בריקוד ענק של אושר. מעגלים, מעגלים, שלא פסקו עד לשעות הקטנות של הלילה . כשדמעות השמחה, דמעות הפחד החרדה, ודמעות התקווה והתפילה, נמהלו יחד לשמחה אחת גדולה .

ימים קשים עוברים עלינו. כל מי שלב יהודי פועם בתוכו, נשבר, למשמע האסונות הפוקדים את העולם בכלל, ואת העם היהודי בפרט. חיים מסתיימים בפתע פתאום. לויות קטנות וזעירות של יהודים צדיקים המופלגים בתורה ובגמילות חסדים , יוצאות כבסרט נא רח"ל . יהודים רבים שוכבים מונשמים במצבים קשים בדרגות שונות. לרפו"ש בתושח"י. המספרים הקשים והמזעזעים עלו מיום ליום רח"ל. איש אינו יודע מה ילד יום, ואפילו שעה . החיים היהודים שלנו השתנו והתהפכו מן הקצה לקצה. תחושה המזכירה את תקופת חורבן בית מקדשנו. דרגת הקושי מטפסת ועולה. בתחילה עוד הותר ללמוד ולהתפלל בציבור מצומצם. אך בהמשך בתי חיינו: הישיבות, תלמודי התורה, בתי המדרשות ובתי הכנסיות נסגרו על מנעול ובריח בזה אחר זה. מקומות שעשרות שנים פעלו 24 שעות כל ימות השנה ננעלו בדמעות. שריד בית מקדשנו - הכותל המערבי. קבר רחל, ומערת המכפלה, סגורים ונעולים . נחמה פורתא מצאנו כשהתכנסנו למניין מצומצם מחוץ לבית כנסת כנזופים כפי שמשלו חז"ל בסוכה " : משלו משל למה הדבר דומה, לעבד שבא למזוג כוס לרבו, ושפך לקיתון על פניו" ... אך גם זה נאסר עלינו. עברנו להתפלל במניינים מאולתרים בחצרות הבניינים. אך גם זה לצערנו נאסר. וכעת אין תפילה בציבור, אין חזרת הש"ץ, אין קדיש, אין ברכו, אין קדושה, אין ברכת הכוהנים, אין קריאת התורה, ואין טהרת המקווה לשבת קודש. "שעריך שוממים מבלו באי מועד". קולות שירת התורה בבתי המדרש הושתקו, ספסלי בית המדרש בוכים. הסטנדרים זועקים יתמות. הלב היהודי רוטט בכאב עצור ורוצה לזעוק: "ריבוננו של עולם עד מתי?!" מבקשים אנו בתפילה : "אמן יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי . " בע"ה נזכה שהתקופה הזו תעבור במהירות, הנגיף ייעלם והחולים יברואו, עלינו לצאת מן הבידוד אנשים חדשים. עם מבט של הודיה על כל מה שהיה נראה עד כה מובן מאליו. נרשום לעצמנו כמה דברים נלקחו או נאסרו עלינו עד כה. כדי להודות מעומק הלב לבורא עולם שקיבלנו חזרה . השנה במיוחד עלינו לא להסתפק בחזרה לשגרה . אלא, לבקש, לדרוש, להתחנן, לזכות ל"עומדים צפופים ומשתחוים רווחים" ... בבית מקדשנו . בביאת משיח צדקנו במהרה אמן.

מידה כנגד מידה III [מתוך 'האמנתי ואדברה']

נהג מונית שחזר בתשובה מספר: אני עובד במשמרת אחה"צ וערב מתוך בחירה ועיקרון, בבוקר אני לומד בכולל ובצהריים אני רוצה להיות עם הילדים שלי כמה שיותר, כך שאני יוצא לעבודה אחר הצהריים וחוזר בסביבות חצות.

יום אחד נסעתי נסיעה מיוחדת רחוק מהעיר וידעתי שאחזור הביתה מאד מאוחר. עדכנתי את בני ביתי ונסעתי להביא רב להרצאה בצפון שבסיומה היה עלי להסיע אותו למקום אחר בארץ, בו עליו ללון, ורק אחר כך אחזור הביתה. הרבה לאחר שהשעון הורה על שעת חצות יצאתי בחזרה לכיוון המרכז, לעיר בה אני מתגורר. כמה דקות לאחר שהתחלתי בנסיעה חלפתי בסמוך לתחנת אוטובוס עזובה באמצע הדרך, בין עיר לעיר, במקום שומם לחלוטין, והבחנתי באשה חרדית יושבת על ספסל לבדה. בתחילה חשבתי שאני הוזה: אמצע הלילה, מקום לא מיושב, אשה חרדית, לבד? לא מתקבל על הדעת. מאידך אם ראיתי נכון הרי שמישהו זקוק לעזרה דחופה... מיד חיפשתי מקום לעשיית פרסה וחזרתי לאותה תחנה. לא התבדיתי. על הספסל ישבה סבתא זקנה ואמרה תהלים לאורו הקלוש של פנס הרחוב. עצרתי את המונית והיא קפצה בבהלה ונרגעה כשראתה את הכיפה על ראשי. 'סבתא', אמרתי, 'מה קורה כאן? את מחכה למישהו? אפשר לעזור?'. היא קמה ממקומה בעייפות. 'כן, בהחלט', אמרה בקול תשוש, 'אני צריכה להגיע הביתה'. ואיפה הביתה הזה? שאלתי, והתברר שמדובר במקום מרוחק. 'תעלי סבתא', אמרתי לה, 'אני אקח אותך'. 'אתה בטוח?' היא שאלה בחשש, 'זה לא יוצא לך רחוק?'. לא, זה מאד קרוב, שיקרתי, למרות שזה היה בדיוק בכיוון אחר, אבל מה, הסבתא נראתה לי זקוקה עד מאד לבית שלה, ועדיין לא הבנתי מה היא עושה במקום השומם, שבטח לא יגיע אליו אוטובוס עד הבוקר. אבל אין לי כסף, אמרה הסבתא, 'הבן שלי ישלם כשנגיע'. 'זה בסדר סבתא', אמרתי לה, 'אני את הכסף שלי קיבלתי בהלוך בנסיעה ספיישל. ממילא התכוונתי להגיע הביתה ריק. תפסיקי לדאוג'. רק תגידי לי, 'מה הביא אותך למקום השומם הזה?' הייתי אצל בתי בצפון, היא סיפרה, 'ונסעתי הביתה. הייתי צריכה להחליף אוטובוס בצומת. ביקשתי מהנהג שיאמר לי כשהוא מגיע לאותה צומת ויגיד לי לרדת כדי להחליף אוטובוס. נרדמתי בנסיעה, ופתאום שמעתי את הנהג קורא משהו בקול, התעוררתי בבהלה, והבנתי שהוא מודיע לי על צומת בה אני צריכה לרדת. אז לקחתי מהר את השקית שלי וירדתי. רק אחרי שהאוטובוס נסע קצת התאוששתי, הבנתי שירדתי בתחנה בודדה וזו לא צומת. כנראה שהוא אמר משהו אחר למישהו אחר, ואני פשוט טעיתי. אבל היה כבר מאוחר להתחרט, האוטובוס נסע ואני נשארתי כאן'. 'וטלפון סלולארי? שאלתי. אין לי, היא אמרה, 'אני לא מסתדרת עם כל הדברים החכמים האלה שכל יום מתחדשים. אולי אוכל להשתמש בשלך כדי להודיע לבן שלי לא לדאוג. '?הסכמתי ברצון, והיא צלצלה והודיעה מה קרה לה, ושהיא תגיע יותר מאוחר ולא לדאוג. הבן ביקש לדבר איתי, ואני אמרתי לו את הזמן המשוער בו נגיע, והוא הבטיח לי תשלום. אמרתי לו שירגע, שזו לא בעיה, וכך נסענו עד שהגענו לביתו של הבן בו התגוררה גם הסבתא. בבית היתה קבלת פנים מרגשת. מסתבר שהם מאד דאגו כשהסבתא אחרה. הם ידעו כי יצאה מהבית של בתה בשעה מסוימת, ולפי כל החישובים כבר היתה צריכה להגיע, הם לא יכלו לשאול אף אחד והתחבטו אם צריך להזעיק את המשטרה או לקחת מונית ולסרוק את הדרכים, בדיוק כשהסבתא התקשרה. היא סיפרה את סיפורה, ואמרה שכן, היא בהחלט פחדה, לא היה לה שום דבר לעשות, לא היה איש שהיא יכלה לבקש ממנו עזרה ולא סלולארי, 'אבל היה לי את ספר התהלים שלי', אמרה, 'אז התפללתי שהכל יהיה בסדר, ואז פתאום עצרה המונית והכל ב"ה היה בסדר'.

הבן שלה ביקש לדעת את המחיר של הספיישל הזה. אמרתי שאני לא מוכר מצוות 'השבת אבידה' תמורת כסף, ובמיוחד שכבר קיבלתי את שכרי, כי בעצם רק חזרתי מנסיעת ספיישל ששולמה, וממילא לא התכוונתי להרויח על ה'חזור'. הוא התעקש, אני התעקשתי, ולא הצליחו

להכריח אותי לקחת תשלום'. תשמע', אמר הבן הנרגש, 'אני לא יודע איך להחזיר לך, אבל תדע שיש לך ידיד בשם...' והוא נקב בשם די משונה שלא שמעתי מעודי, 'ואם אתה צריך משהו אני חייב לך'. 'אמרתי 'תודה והלוואי שלא אצטרך', ויצאתי אל ביתי שמח וטוב לב. ומהר מאד שכחתי מכל הסיפור הזה.

שנים רבות אחר כך נסעתי עם אשתי לטייל בארצות הברית. היתה לנו תוכנית גדולה במסלול שהיה מורכב מכל מיני מקומות שמצאו חן בעינינו. החלטנו לא לקחת איתנו הרבה כסף, אלא מה שאנחנו צריכים בלבד, כיון שידענו שנסתובב הרבה ולא רצינו שמישהו ישדוד אותנו, היה לנו כרטיס אשראי שניתן למשוך ממנו כמעט בכל עיר מרכזית בארה"ב כמה שנרצה, קיבלנו גם חוברת ובה כתובות מדויקות לעשרות נקודות משיכה מכספומטים, ויצאנו מרוצים מאד. נסענו עם כסף שיספיק לנו לשבוע הראשון וכרטיס האשראי והתחלנו את הטיול.

כעבור שבוע ומשהו היה יום שישי, נשארנו לנו שלושים דולר, ובמלון בו הזמנו את השבת אמרו כי אינם מקבלים את כרטיסי האשראי שלנו, ועלינו להביא מזומן. נסענו אז בדרך בינעירונית כפרית בארצות הברית, במטרה להגיע אל המלון שעתיים לפני שבת, ולא היה לנו כסף לשלם, אבל היינו רגועים, הסברנו לפקיד הקבלה כי נגיע לעיר ונוציא כסף בכרטיס שיש לנו ונשלם במקום. הוא הסכים לשמור לנו חדר תמורת ההבטחה, ואנחנו נסענו רגועים. היו לנו במכונית כל צרכי השבת שהיינו זקוקים להם, כי ידענו מראש שנגיע לעיר שאין בה קהילה יהודית גדולה, והמלון אינו מלון יהודי, אז הצטיידנו מראש. הגענו אל העיר הקטנה כמו שתכננו שעתיים לפני שבת, ונסענו מיד אל נקודת הכספומט הכתובה בחוברת. אבל התברר כי הסניף הזה נסגר. היתה עוד כתובת בעיר ואנחנו חיפשנו אותה. כבר היינו קצת בלחץ, השבת התקרבה, ועוד היה עלינו להתארגן לקראת שבת. התחלנו להילחץ. בכתובת השניה היה כספומט וגם סניף של בנק. הסניף היה סגור כי הגענו אחרי שעת הסגירה, הכנסנו את הכרטיס לכספומט, מילאנו אחר ההוראות ו... כלום. הכספומט מסרב להוציא כסף וכותב באותיות מאירות עיניים: 'פעולתך בוטלה'. המומים הבטנו אחד בשני, לא יתכן שלא יהיה לנו כסף, אי אפשר בשום אופן להסתדר עם שלושים דולר, אפילו אם לא מדובר במלון, דלק, אוכל, אנחנו תקועים!. ניסינו שוב וההודעה לא השתנתה. עמדנו ברחוב אובדי עצות. שבת מתקרבת ואנחנו תקועים.

במלון הובהר לנו בשיחה טלפונית כי לא נקבל חדר ללא תשלום, ומה נעשה בשבת, קשה להעביר אל הכתב את כל התחושות שחשנו באותו רגע, חוץ מדאגה ופחד על השבת המתקרבת ועל ההמשך'. העמידה לא תעזור לנו כלום', אמרתי אשתי, 'צריך לחפש פתרון'. הפתרון נהיה דחוף מאד ככל שהשבת התקרבה, ולכן החלטנו כי נחפש יהודים בעיר, ואולי הם יעזרו, לפחות נוכל להתארגן לשבת. ואיך מחפשים יהודים? ברחוב הראשי ובמרכז המסחרי כבר לא נמצא אותם, כי כולם בבית מחכים לשבת שתיכנס, ואיך נדע איפה גרים היהודים? נחפש', אמרה אשתי בעצבנות. - 'איך?'. - 'מזוזה'. וכך החנינו את הרכב ברחוב כלשהו ליד הבנק, התפללנו בכוונה גדולה שנמצא, כי מדובר בעצם במציאת מחט בערימת שחת, אבל אין לנו שום ברירה אחרת, אין מי שיגיד לנו היכן יש שכונה יהודית ואם יש כזו בכלל. אין לנו כתובת של אף אחד בעיר הזו ולא כתובת של מישהו אחר באמריקה הגדולה שאולי יוכל לברר. שני תיירים יהודיים באמצע איזה מקום על הגלובוס מחפשים עזרה בצורה נואשת, שעה לפני

שבת. הרגשנו אבודים ממש. איך נעשה את השבת? ברחוב? במכונית? מה עם עירוב? ומה עם כל המוקצה? שלא לדבר על סעודות שבת. התחלנו ללכת. אשתי בצד אחד של הכביש ואני בצידו השני, כל אחד על המדרכה שלו, כדי לפזר את הכוחות. חצי שעה צעדנו כשאיננו יודעים אפילו מה נעשה אם לא נמצא, כי עד שנחזור למכונית כבר ממילא תהיה שבת. אז לחזור ולהשאר שם או להמשיך עוד חצי שעה נוספת קדימה?... כל אותה הליכה מסויטת התפללתי בלבי, אמרתי את התהלים שאני יודע בעל פה, וביקשתי מריבונו של עולם שלא יעמיד אותי בנסיון, עוד מעט שבת, ואני לא רואה איך אוכל לא לחלל אותה. הרבה זמן לא בכיתי, אבל אז, במקום הזר, חסר ישע כמו תינוק שנולד, ובאין מי שרואה, זלגו על לחיי דמעות של תפילה. ואז פתאום קראה לי אשתי מעבר לכביש. חציתי אותו בריצה וכמעט נדרסתי בחפזוני... היא מצאה מזוזה.

בלי שהיות נקשנו בדלת, וילד קטן עם פאות פתח לנו אותה בתמיהה וקרא מיד ל'טאטי' - [לאבא]. ה'טאטי' הגיע עם עוד כמה ילדים סקרניים אחריו, ואנחנו שטחנו בכמה מלים את מה שקרה לנו. הוא אמר: 'תירגעו, הכל יהיה בסדר, אתם בידיים טובות ואין לכם יותר מה לדאוג'. הוא הודיע לאשתו שיש אורחים לשבת, והוא כבר חוזר. יצאנו בריצה אל המכונית שלו, הוא הסיע אותנו אל המכונית שלנו, שם נכנסתי לתוכה ונהגתי מאחוריו בחזרה אל ביתו. הספקנו להכניס את המזוודות שלנו אל הבית כשהשבת נכנסה. הוא הציג את עצמו בשם מוטי ואת אשתו, עדינה. אני הצגתי את עצמנו אבל לא היה הרבה זמן לדיבורים. התלבשתי והלכתי עמו אל בית הכנסת. אשתו פנתה לארגן את החדר עבורנו, ולסדר לאשתי, שהיתה תשושה מרוב מתח, מקום למנוחה. חזרנו לסעודת השבת. בדרך גיליתי כי הוא היהודי היחיד ברחוב. לו אשתי לא היתה שמה לב למזוזה, אין ספק שהיינו מבלים את השבת ברחוב.

בביתו של מארחי סיפרנו את כל הקורות אותנו וכל ענין כרטיסי האשראי, ואיך שנתקענו, והודינו להם על שפתחו את ביתם לפני שני זרים, אפילו בלי לשאול לשמם. במהלך השבת דיברנו יותר ויותר, הכרנו אלו את אלו, וכשידעתי את שם משפחתם הרגשתי שמשוהו מוכר לי. זה היה שם משונה ומוזר, אבל בכל אופן הוא היה מוכר לי מאיזשהו מקום. התאמצתי להיזכר. 'תגיד לי, שאלתי את מארחי, 'אולי גרתם פעם בישראל'. 'כן, הוא אמר, 'אנחנו למעשה אמריקאים וגם ישראלים, עברנו לכאן לצרכי פרנסה רק לפני כמה שנים' - 'ואולי גרה איתכם בארץ סבתא קשישה' 'כן, אמר מארחי ותלה בי עיניים מופתעות, 'אתה מכיר אותנו?'. 'כןראה', אמרתי והזכרתי לו את הלילה ההוא, בו אמא שלו ירדה בתחנה הלא נכונה וכו'. 'אתה!' הוא פקח זוג עיניים נדהמות. 'ממש כך!' חייכתי. הוא חיבק אותי בהתרגשות. 'איזה עולם קטן!' קרא, 'כל הזמן הרגשתי שלא הודיתי לך מספיק על החסד הגדול שעשית עימנו, והנה'. '...עכשיו הודית לי די והותר', אמרתי, 'כזה אירוח כבר לא היה לי הרבה מאד זמן...'. בירור קצר העלה כי הם גרו בישראל עד שהסבתא נפטרה, ואז חזרו בחזרה לארה"ב, אותה עזבו כשאמם החליטה לגור בארץ לעת זקנתה, והם לא רצו להשאיר אותה לגור שם לבד. העסקים אפשרו, וגם חינוך הבנים יותר קל, אז הם ניסו כמה שנים ובסוף החליטו לחזור לארצות הברית. עכשיו כבר הרגשנו עוד יותר טוב.

אין ספק שצירוף המקרים לא היה מקרי כלל וכלל. במוצאי שבת הוא שאל כמה אני צריך, אמרתי שאיני יודע, כי אני בבעיה. בעצם אם כרטיס האשראי לא מאפשר לי משיכות - עלי לחזור הביתה, ולא אוכל להמשיך את הטיול' - . וכמה עוד אתה צריך כדי לסיים את הטיול כפי

שתכננת מלכתחילה?'. נקבתי בסכום אותו הפקדתי בבנק לצורך הטיול. 'עלי...'; הוא אמר בחיוך, 'ואני לא רוצה לשמוע סירוב, אני עוד חייב לך תשלום על נסיעה. אז בא נאמר שבמקום התשלום אתן לך הלוואה קטנה'. למחרת בבוקר נסעתי איתו אל הבנק שלו, שם הוא משך עבורי סכום כסף שנזקקתי לו, החלפנו מספרי טלפונים כיאה לידידים ונפרדנו. מאז יש לנו משפחה באמריקה. משפחה שגרה באמצע 'שום מקום' שהוא הרבה יותר מסתם מקום בשבילנו...